

Přechod dětí mezi MŠ a ZŠ

číslo: 2
říjen 2026

V rámci projektu: MAP V ORP Strakonice,
reg. č. CZ.02.02.XX/00/25_041/0017874

Realizátor: MAS Strakonicko, z.s.

Spolufinancováno
Evropskou unií

Ministerstvo
školství, mládeže
a tělovýchovy

Obsah čísla:

Přechod z MŠ do ZŠ: Jaké zkušenosti mají naše školy?

Tři školy, tři pohledy, spousta zkušeností

Mateřská škola, Základní škola a Praktická škola, Strakonice
Hledání cesty, která respektuje potřeby každého dítěte.

ZŠ a MŠ Čestice
Od školky ke školní lavici – co se jim osvědčilo?

MŠ Volyně - Malé kroky, které mohou dětem usnadnit velkou změnu

Co chystáme

Závěrečné poděkování

Spolufinancováno
Evropskou unií

Ministerstvo
školství, mládeže
a tělovýchovy

Přechod z MŠ do ZŠ: Jaké zkušenosti mají naše školy?

Přechod dítěte z mateřské školy do základní školy je významným krokem v jeho životě. Je to období plné očekávání, nových zkušeností, ale také změn, na které je potřeba děti dobře připravit. Důležitou roli v tomto procesu sehrávají nejen děti a jejich rodiče, ale především mateřské a základní školy, jejich pedagogové a vedení.

Všichni víme, jak důležité je, aby na sebe předškolní a základní vzdělávání co nejlépe navazovalo. Nás ale zajímá, jak tato spolupráce vypadá v každodenní praxi. Co se školám osvědčuje? Jaké zkušenosti mohou sdílet? S jakými výzvami se setkávají a co může pomoci dětem zvládnout přechod do první třídy co nejplynuleji?

Právě proto jsme pro tento zpravodaj připravili otázky zaměřené na konkrétní zkušenosti a postupy mateřských i základních škol. Cílem je nabídnout prostor pro sdílení dobré praxe, inspiraci a nové podněty pro další spolupráci mezi MŠ a ZŠ.

Na naše otázky nejprve odpovídala paní ředitelka Mgr. Martina Košťálová z Mateřské školy, základní školy a Praktické školy Strakonice. Její zkušenosti s podporou dětí při přechodu mezi jednotlivými stupni vzdělávání jsou velmi cenné. O to více nás těší, že paní ředitelka byla v roce 2026 oceněna Medailí Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy II. stupně za svou dlouhodobou pedagogickou činnost a přínos pro rozvoj vzdělávání. Toto významné ocenění je krásným uznáním její práce a nasazení v oblasti školství. Za celou MAS Strakonicko jí ještě jednou srdečně gratulujeme.

S našimi otázkami jsme se následně obrátili také na Mateřskou a Základní školu Čestice, kde je druhým rokem paní ředitelkou Mgr. Barbora Tomanová. I zde jsme se zajímali o zkušenosti školy a o to, co se jim při přechodu dětí z mateřské školy do základní školy osvědčuje. Za MŠ odpovídala zástupkyně ředitelky pro MŠ Bc. Veronika Kaskounová.

Na závěr jsme oslovili také Mateřskou školu Volyně, kde je paní ředitelkou Bc. Renata Nepodalová. Její pohled nám přináší další, tentokrát čistě předškolní perspektivu – tedy pohled na to, jak děti na vstup do základní školy připravovat, co jim může jejich první školní krok usnadnit a jak důležitá je spolupráce s budoucí základní školou.

Každá škola má své specifické podmínky, zkušenosti i osvědčené postupy. A právě v jejich rozmanitosti vidíme velkou hodnotu. Nemusíme všichni dělat věci stejně – někdy může být inspirací i malý nápad, který se osvědčil právě u vás.

Věříme, že následující rozhovory přinesou nejen zajímavé odpovědi, ale také inspiraci pro všechny, kterým záleží na tom, aby byl přechod dětí z mateřské školy do základní školy co nejplynulejší, citlivý a dobře připravený.

**Spolufinancováno
Evropskou unií**

**Ministerstvo
školství, mládeže
a tělovýchovy**

MATEŘSKÁ ŠKOLA, ZÁKLADNÍ ŠKOLA A PRAKTICKÁ ŠKOLA VE STRAKONICÍCH, PLÁNKOVA 430

Naše škola poskytuje vzdělávání dětem se speciálními vzdělávacími potřebami. Každé dítě je jiné, má své možnosti, potřeby, tempo i způsob komunikace, a právě na tom je naše práce založena.

Velkou výhodou naší školy je propojení mateřské a základní školy. Děti tak mohou prostředí školy poznávat postupně a přirozeně. Nečeká je najednou úplně nové prostředí, neznámí lidé a nový režim. Přejít do 1. třídy proto můžeme připravovat dlouhodobě a podle potřeb konkrétního dítěte.

Jak u vás probíhá přechod dítěte z MŠ do ZŠ a v čem je specifický?

Přechod z mateřské školy do základní školy probíhá postupně a vždy s ohledem na individuální potřeby konkrétního dítěte. U dětí se speciálními vzdělávacími potřebami nelze očekávat, že všechny zvládnou přechod stejným způsobem a ve stejném čase.

Velmi důležitá je znalost dítěte – jeho schopností, způsobu komunikace, reakcí na změny, jeho silných stránek, ale také situací, které pro něj mohou být náročné. Např. u dítěte s poruchou autistického spektra může být změna prostředí nebo režimu výrazně náročnější než u jiného dítěte. Některé děti potřebují více času na adaptaci, jiné potřebují především předvídatelnost a opakování.

Oproti běžnému přechodu do základní školy proto bývá příprava delší, individuálnější a více zaměřená na samotné dítě. Naším cílem není dítě do změny „vtlačit“, ale pomoci mu, aby ji zvládlo co nejbezpečněji a s co nejmenší mírou stresu.

Jak důležité je, že máte MŠ a ZŠ pod jednou střechou?

Je to pro nás i pro děti velká výhoda. Děti prostředí školy znají, potkávají učitele, asistenty pedagoga i starší děti a postupně si vytvářejí vztah k prostředí, ve kterém budou později vzdělávány.

**Spolufinancováno
Evropskou unií**

**Ministerstvo
školství, mládeže
a tělovýchovy**

Informační zpravodaj pro ředitele MŠ a ZŠ

Přechod do 1. třídy pro ně proto není tak velkou a náhlou změnou. Předškoláci například navštěvují budoucí první třídy, aby si mohli prohlédnout prostředí, seznámit se s učitelem a postupně si vytvořit představu o tom, co je čeká.

Velmi dobře se nám osvědčilo také společné zapojování mateřské a základní školy do různých akcí. Děti se tak přirozeně setkávají při výletech a společných aktivitách – například při programu s vojáky, při výletu do přírody nebo při oslavách různých svátků.

Pro některé naše děti je právě možnost opakovaně se se stejným prostředím a lidmi setkávat naprosto zásadní. To, co je pro běžné dítě samozřejmostí, může být pro dítě s poruchou autistického spektra nebo se souběžným postižením více vadami velkou změnou. Proto považujeme propojení MŠ a ZŠ za jednu z velkých předností naší školy.

Jak spolupracují učitelé MŠ a ZŠ?

Spolupráce mezi pedagogy je velmi důležitá. Učitelé mateřské školy předávají kolegům ze základní školy důležité informace o dítěti – o jeho schopnostech, způsobu komunikace, potřebách, oblíbených činnostech, ale také o tom, co mu pomáhá při zvládání náročných situací.

Nejde přitom pouze o předávání dokumentace. Velmi důležitá je pro nás osobní komunikace, společné konzultace a vzájemné návštěvy pedagogů.

Učitel základní školy tak může získat informace od člověka, který dítě zná delší dobu a ví, jak s ním pracovat. Díky tomu můžeme na to, co už dítě zná a zvládá, plynule navázat.

Jak zjišťujete individuální potřeby dítěte?

Vycházíme především z dlouhodobého pozorování dítěte, z pedagogické dokumentace, rozhovorů s rodiči a doporučení školského poradenského zařízení.

Sledujeme nejen to, co dítě umí, ale také jakým způsobem se učí, jak komunikuje, co mu pomáhá, co ho motivuje a co naopak může vyvolávat nejistotu nebo problémové chování.

Podle těchto informací nastavujeme vhodná podpůrná opatření. Učitel přizpůsobuje svůj přístup individuálním potřebám dítěte a snaží se také předcházet situacím, které by pro něj mohly být příliš náročné.

Důležitá je i práce s aktuálním stavem dítěte. Pokud vidíme, že je dítě unavené nebo přetížené, může být potřeba zařadit odpočinek, zklidnění nebo relaxaci. Ne vždy je správným řešením trvat na dokončení činnosti za každou cenu. Někdy je pro další práci mnohem důležitější dát dítěti prostor, aby se zklidnilo a získalo znovu pocit bezpečí.

**Spolufinancováno
Evropskou unií**

**Ministerstvo
školství, mládeže
a tělovýchovy**

Co bývá pro děti nejnáročnější?

Největší změnou bývá nový režim, větší nároky na soustředění, delší pobyt v řízené činnosti a samozřejmě samotná změna prostředí.

U některých dětí může být náročné například to, že se mění struktura dne, způsob práce nebo osoba, která je vede. U dětí s PAS může být velmi důležitá také předvídatelnost – potřebují vědět, co bude následovat.

Pomáhá nám proto postupné zvykání na školní režim, známé prostředí a především individuální přístup. Neexistuje jeden univerzální postup, který by fungoval u všech dětí. Učitel musí dítě dobře znát a podle jeho aktuálních potřeb zvolit, co je pro něj v danou chvíli nejlepší.

Jakou roli mají rodiče a odborníci?

Rodiče jsou při přechodu dítěte do základní školy velmi důležitými partnery. Oni své dítě znají nejlépe a mohou nám předat informace, které jsou pro jeho adaptaci velmi cenné.

Pokud dítě potřebuje větší podporu při adaptaci, umožňujeme rodičům po vzájemné domluvě v začátku školního roku nahlédnout do výuky a být dítěti v prvních dnech oporou. Vždy ale hledáme řešení individuálně, protože někdy přítomnost rodiče dítě uklidní a jindy může naopak adaptaci ztížit.

Velmi důležitou součástí podpůrného týmu je také asistent pedagoga. Ten společně s třídním učitelem pomáhá dítěti zvládat nové prostředí, školní režim i jednotlivé činnosti. Jeho úkolem není pracovat místo dítěte, ale pomoci mu postupně získávat co největší míru samostatnosti a zároveň mu poskytovat potřebnou podporu a pocit bezpečí.

Důležitá je také spolupráce s dalšími odborníky a školským poradenským zařízením. Pokud všichni, tedy rodina, škola, pedagogové, asistenti a odborníci, postupují společně, dítě má mnohem větší šanci zvládnout přechod bez zbytečného stresu.

Máte konkrétní adaptační postupy?

Ano, ale vždy je přizpůsobujeme konkrétnímu dítěti. Základem je postupné seznamování s prostředím školy, režimem a lidmi, se kterými se dítě bude po nástupu setkávat.

Pomáhají návštěvy budoucí třídy, společné aktivity, seznámení s učitelem a postupné seznamování s tím, co dítě po nástupu do základní školy čeká.

U některých dětí využíváme také opakování stejných postupů, aby pro ně byl nový režim předvídatelnější. Důležité je, aby dítě mělo možnost získat zkušenost, že změna nemusí znamenat něco nebezpečného nebo nepříjemného.

**Spolufinancováno
Evropskou unií**

**Ministerstvo
školství, mládeže
a tělovýchovy**

Jak pracujete s dětmi, které potřebují delší přípravu?

Především jim dáváme dostatek času. U některých dětí může být několik návštěv školy dostačujících, jiné potřebují návštěv více a potřebují si jednotlivé situace opakovaně vyzkoušet.

Některé dítě potřebuje větší podporu dospělého, jiné potřebuje především klid a možnost pozorovat situaci z určitého odstupu.

Snažíme se respektovat tempo dítěte a netlačit na něj pouze proto, že „už by to mělo zvládat“. Naším cílem je, aby dítě změnu skutečně zvládlo, nikoli aby ji pouze formálně absolvovalo.

Příklad z praxe

Měli jsme dítě, které mělo z nového prostředí značné obavy. Díky tomu, že máme mateřskou a základní školu propojenou, mohlo dítě postupně navštěvovat budoucí třídu a seznamovat se s učitelem i prostředím.

Nejdříve bylo důležité samotné prostředí pouze poznat, později se dítě mohlo zapojit do krátkých společných aktivit. Postupně si zvykalo na nové osoby, prostor i režim.

Klíčové bylo, že prostředí pro něj nebylo úplně nové a že jsme nemuseli čekat až na první školní den. Měli jsme možnost začít s adaptací mnohem dříve a postupovat malými kroky.

Jedna rada školám

Za nejdůležitější považuji děti mezi sebou nesrovnávat a respektovat jejich individuální tempo.

U dětí se speciálními vzdělávacími potřebami je potřeba vnímat nejen to, co dítě zvládne, ale také za jakých podmínek to zvládne. Přechod z mateřské do základní školy by proto měl být postupný, citlivý a předvídatelný.

A především bych doporučila dobře spolupracovat – mezi mateřskou a základní školou, mezi pedagogy a asistenty, s rodiči i odborníky. Když dítě cítí, že dospělí kolem něj táhnou za jeden provaz a rozumí jeho potřebám, získává větší pocit bezpečí.

Nejde o to, aby se dítě co nejrychleji přizpůsobilo škole. Jde o to, aby škola dokázala vytvořit takové podmínky, ve kterých se dítě může postupně adaptovat, rozvíjet a zažívat úspěch.

Mgr. Martina Košťálová
MŠ, ZŠ a Praktická škola Strakonice

Spolufinancováno
Evropskou unií

Ministerstvo
školství, mládeže
a tělovýchovy

Základní škola a Mateřská škola Čestice

Základní a Mateřská škola Čestice se nachází v podhůří Šumavy. Základní škola je úplná (1.–9. ročník) s kapacitou 210 žáků a sídlí v modernizované budově (2020–2021), která nabízí devět kmenových tříd, pět odborných učeben, tělocvičnu, knihovnu, čítárnu a tři oddělení družiny.

Součástí areálu je rozsáhlá školní zahrada využívaná pro výuku i volnočasové aktivity. Mateřská škola sídlí v samostatné budově nedaleko školy, má tři oddělení s kapacitou 69 dětí a díky společnému vedení úzce spolupracuje se základní školou, zejména při přechodu dětí do 1. třídy.

Mateřská škola

Jak ve vaší mateřské škole připravujete děti na přechod do základní školy a kdy podle vás tato příprava skutečně začíná?

Příprava na vstup do základní školy začíná podle mého názoru už při nástupu dítěte do MŠ, někdy dokonce ještě dříve v rodině. Každý den děti vedeme k samostatnosti, vzájemné spolupráci, komunikaci, soustředění a zvládání běžných situací.

Co považujete za nejdůležitější dovednosti a zkušenosti, které by si dítě mělo z mateřské školy do 1. třídy odnést?

Za nejdůležitější považuji především samostatnost a schopnost poradit si v běžných situacích. Dítě by mělo umět požádat o pomoc, vyjádřit své potřeby, respektovat pravidla a spolupracovat s ostatními.

Jak spolupracujete se základními školami, kam vaše děti nejčastěji nastupují? Máte společné aktivity, návštěvy nebo jiné formy spolupráce, které se vám osvědčily?

Předškoláci se chodí na jedno dopoledne podívat na běžnou výuku prvňáčků a do družiny, minimálně jednou jdou na oběd do školní jídelny. V běžném provozu také navštěvujeme tělocvičnu ZŠ, rádi přijímáme pozvání na společné divadelní představení. Děti se tak přirozeně seznamují s prostředím základní školy a získávají představu o tom, co je po nástupu čeká.

**Spolufinancováno
Evropskou unií**

**Ministerstvo
školství, mládeže
a tělovýchovy**

Jak dítě připravujete na samotnou změnu prostředí, režimu a větší míru samostatnosti, která ho po nástupu do ZŠ čeká?

Děti připravujeme především prostřednictvím každodenních činností a postupného vedení k samostatnosti. Učíme je oblékat se, obouvat, pečovat o své věci, uklízet po sobě, dodržovat pravidla a zvládat běžné sebeobslužné činnosti.

Jak pracujete s dětmi, u kterých pedagogové vnímají, že pro ně může být přechod do ZŠ náročnější?

Snažíme se především včas zachytit jejich individuální potřeby a podle nich přizpůsobovat naši práci. Zaměřujeme se na rozvoj oblastí, ve kterých dítě potřebuje větší podporu – např. samostatnost, soustředění, komunikace, grafomotorika, sociální dovednosti, zvládání změn. Důležité je pro nás dítě zbytečně nezatěžovat, ale postupně posilovat jeho sebejistotu.

Jakou roli podle vás hrají při přípravě na školu rodiče a co od nich potřebujete, aby byla spolupráce co nejúčinnější?

Rodiče mají v tomto nezastupitelnou roli. Doma mohou děti přirozeně vést k samostatnosti, společně si číst, povídat si, hrát hry, podporovat jejich zvědavost a nechat je zvládat přiměřené úkoly. Neméně důležité je dítě zbytečně nestresovat očekáváním, že musí být ve všem dokonalé. Každé dítě má své tempo a potřebuje především povzbuzení a pocit bezpečí.

S novými pravidly pro odklady se do 1. tříd mohou dostávat děti, které by dříve nástup do školy odkládaly. Změnili jste kvůli tomu něco ve způsobu, jak děti na vstup do ZŠ připravujete nebo jak komunikujete s rodiči?

V této souvislosti vnímáme ještě větší potřebu individuálního přístupu ke každému dítěti. Při přípravě se zaměřujeme na komplexní rozvoj dítěte – nejen na jeho znalosti a dovednosti, ale také na emoční zralost, sociální kompetence, schopnost soustředit se a zvládat běžné situace.

Setkáváte se u rodičů s obavami z nástupu dítěte do školy? Jaké otázky nebo nejistoty řešíte nejčastěji a jak jim pomáháte se na tuto změnu připravit?

Obavy rodičů se nejčastěji týkají toho, zda je dítě na školu dostatečně připravené, zda zvládne samostatnost, soustředění, nové prostředí a nároky první třídy. Rodiče se také ptají na odklady školní docházky, případně na to, jak dítě doma podporovat.

**Spolufinancováno
Evropskou unií**

**Ministerstvo
školství, mládeže
a tělovýchovy**

Můžete uvést konkrétní příklad, kdy se díky dobré spolupráci MŠ, ZŠ a rodiny podařilo dítěti přechod do školy výrazně usnadnit? Co bylo podle vás klíčové?

Jednalo se o dítě, které mělo před nástupem do školy obavy z nového prostředí a potřebovalo více podpory v samostatnosti. S rodiči jsme průběžně konzultovali, v čem dítě potřebuje podporu, a společně jsme hledali způsoby, jak tyto dovednosti postupně posilovat. V MŠ jsme se zaměřili především na samostatnost, dokončování úkolů, soustředění a zvládání běžných situací bez pomoci dospělého. Rodičům jsme doporučili jednoduché aktivity, které mohli s dítětem procvičovat doma přirozenou a hravou formou. Důležitá byla také spolupráce se ZŠ. Rodiče měli možnost získat informace o tom, co dítě při nástupu čeká, a dítě se díky kontaktu se školním prostředím mohlo postupně seznámit s novým prostředím a zmírnit tak své obavy.

Jakou jednu praktickou radu byste dali rodičům nebo mateřské škole, aby byl přechod dítěte z MŠ do ZŠ co nejplynulejší a nejklidnější?

Věřte svému dítěti a mluvte o škole pozitivně a s důvěrou.

Bc. Veronika Kaskounová
ZŠ a MŠ Čestice

**Spolufinancováno
Evropskou unií**

**Ministerstvo
školství, mládeže
a tělovýchovy**

Informační zpravodaj pro ředitele MŠ a ZŠ

Základní škola

Jak u vás ve škole probíhá přechod dětí z mateřské školy do 1. třídy a co považujete za jeho nejdůležitější součást?

Vzhledem k tomu, že MŠ a ZŠ jsou součástí jedné instituce, je otázka přechodu do školy pro nás jednodušší. Děti navštěvující MŠ mají často už ve škole starší sourozence, spolu s MŠ pořádáme společné akce (společný lyžařský kurz pro děti z MŠ a žáky 4. ročníku; masopustní průvod školky, během něhož navštěvují i školu; předškoláci mají možnost navštívit výuku v první třídě, prohlédnout si školu apod.; již před prázdninami se seznamují s budoucí třídní učitelkou). Jde o to, že prostředí školy pro ně není nové a neznámé.

Do třídy také vstupuje skupina dětí, kteří se znají již ze školky a proto jim přestup do školy a nový režim neztěžuje ještě i zvykání si na nový kolektiv.

Kdy podle vás začíná smysluplná příprava dítěte na nástup do základní školy a jakou roli v ní mají mateřská škola, základní škola a rodina?

Smysluplná příprava dítěte na nástup do základní školy podle mého názoru nezačíná až v posledním roce před nástupem, ale postupně již od raného věku. Nejde přitom pouze o osvojování konkrétních znalostí a dovedností potřebných pro zvládnutí 1. třídy, ale především o rozvoj samostatnosti, komunikace, sociálních a emočních dovedností, schopnosti soustředit se, spolupracovat, zvládat přiměřenou zátěž.

Základní škola by podle mého názoru neměla očekávat, že dítě přijde do 1. třídy jako „hotový školák“. Její úlohou je na předchozí zkušenosti dítěte navázat, poznat jeho potřeby a vytvořit podmínky pro jeho postupné zapojení do školního prostředí. Zde je důležitá již předchozí spolupráce s MŠ.

Jak konkrétně spolupracujete s mateřskými školami, ze kterých k vám děti přicházejí? Máte nějaké aktivity, které se vám dlouhodobě osvědčují?

Většina dětí, která do školy nastupuje navštěvovala i „naši“ MŠ, se kterou úzce spolupracujeme. Pokud přijde dítě z jiné školky, žádná spolupráce bohužel neprobíhá.

Aktivity viz 1. otázka

**Spolufinancováno
Evropskou unií**

**Ministerstvo
školství, mládeže
a tělovýchovy**

Co bývá pro děti při nástupu do 1. třídy největší výzvou – a jak jim v tomto období pomáháte?

Pro děti je velkou změnou především samotný režim školy – musí delší dobu vydržet v klidu, soustředit se, naslouchat pokynům, pracovat samostatně a zároveň si zvykat na nové prostředí. Pro některé děti je náročné také odloučení od rodičů.

Snažíme se proto začátek školní docházky co nejvíce zpříjemnit a vytvořit bezpečné prostředí. Dětem dáváme čas, aby si na nový režim zvykly, pravidla vysvětlujeme postupně a hodně je podporujeme a povzbuzujeme. Důležité je pro mě také to, aby se dítě nebálo udělat chybu a vědělo, že si může říct o pomoc.

Jak pracujete s tím, že děti přicházejí do školy s různou mírou samostatnosti, zkušeností i připraveností?

To je dnes jedna z nejnáročnějších částí práce učitele. Rozdíly mezi dětmi jsou opravdu velké a postupně se často ještě zvětšují – "nůžky se rozevírají". Jedno dítě už pracuje téměř samostatně, zatímco jiné potřebuje pomoc prakticky u každého kroku.

Snažím se proto o co nejvíce individuální přístup, i když je velmi obtížné pokrýt potřeby všech dětí najednou. Každé potřebuje jinou míru podpory a zároveň i jinou míru rozvoje. Velmi si proto cením pomoci asistenta pedagoga, který může některým dětem věnovat potřebnou individuální pozornost a zároveň tím umožňuje učiteli lépe pracovat s celou třídou.

Co podle vašich zkušeností rodiče před nástupem do školy nejčastěji řeší nebo čeho se obávají? A co byste jim v této souvislosti doporučili?

Rodiče často řeší, jestli jejich dítě už umí všechna písmena, jestli umí počítat Podle mě je ale důležitější celková školní zralost – řeč, soustředění, samostatnost, schopnost pracovat podle pokynů a zvládat běžné situace.

Velkým tématem bývá také logopedie. Někdy je obtížné rodiče přesvědčit, že dítě potřebuje odbornou pomoc, protože mají pocit, že se výslovnost časem sama upraví. Přitom včasná péče může být velmi důležitá.

**Spolufinancováno
Evropskou unií**

**Ministerstvo
školství, mládeže
a tělovýchovy**

S novými pravidly pro odklady se do 1. tříd mohou dostávat děti, které by dříve nástup do školy odkládaly. Změnili jste kvůli tomu něco ve způsobu adaptace a podpory prvňáčků?

Nic jsme zatím neměnili, vzhledem k tomu, že jde o zcela novou zkušenost, situaci teprve vyhodnotíme.

Vnímáte v posledních letech nějakou změnu v tom, s čím děti do 1. třídy přicházejí? Co vás například nejvíce překvapilo?

- Nerozumí významu toho, co se jim sděluje (nízká slovní zásoba)
- Jsou méně samostatné, nezvládají základní dovednosti (stolování, příprava pomůcek)
- Problémy se soustředěním; je pro ně obtížné vydržet u jedné činnosti, dokončit ji
- Řeč – ať už jde o výslovnost, nebo schopnost tvořit gramaticky správné a významově smysluplné věty (jednoduché, krátké)

Kdybyste měl/a dát jednu praktickou radu škole, která chce přechod dětí z MŠ do ZŠ lépe nastavit, jaká by to byla?

- Spolupráce s MŠ – osobně bych ráda zavedla hlubší spolupráci učitelů 1. stupně a učitelů MŠ (například sdělovat školce, jaké dovednosti a schopnosti jsou pro prvňáčka důležité, které je třeba již v MŠ více rozvíjet a naopak předávání informací o jednotlivých budoucích prvňáčcích ze strany MŠ)

Mgr. Barbora Tomanová
ZŠ a MŠ Čestice

**Spolufinancováno
Evropskou unií**

**Ministerstvo
školství, mládeže
a tělovýchovy**

Mateřská škola Volyně

Naše MŠ podporuje u dětí samostatnost, učíme děti spolupracovat, snažíme se o individuální přístup ke každému dítěti. Pořádáme společné akce s rodiči, úzká spolupráce s rodinou je pro nás velmi důležitá. V naší práci používáme prvky Montessori pedagogiky, přistupujeme k dětem jako k partnerům se vzájemným respektem a úctou.

S předškoláky využíváme stimulační program Maxík a program Školák, které dětem pomohou s přípravou na vstup do základní školy. Ukazujeme dětem zdravý životní styl, letos jsme se zapojili do projektu „UdržSe aneb Bez bolesti k dospělosti“ – snažíme se děti vést ke zdravému a kvalitnímu pohybu.

Poskytujeme dětem dostatek pohybu, v předchozích letech jsme absolvovali s předškoláky plavecký kurz, lyžařský kurz, kurz bruslení navštěvujeme tělocvičnu v místní sokolovně, co nejvíce času trávíme venku v přírodě.

Vedeme děti k zodpovědnému a šetrnému přístupu k přírodě, zábavnou formou jim přinášíme informace o přírodě a světě kolem nás. Učíme děti šetřit vodou, elektrickou energií, třídít odpad... Na školní zahradě má každá třída svůj záhonek, o který se stará a pěstuje si na něm různé plodiny. Zapojili jsme se do projektu Světová škola, který seznamuje děti s globálními problémy – každý rok nás provází jiné téma – zatím jsme zvládli téma Třídění odpadu, Voda kolem nás.

Jak ve vaší mateřské škole připravujete děti na přechod do základní školy a kdy podle vás tato příprava skutečně začíná?

Příprava na školu podle mě nezačíná posledním rokem před nástupem do první třídy, ale v podstatě už vstupem dítěte do mateřské školy. Od začátku podporujeme samostatnost, komunikaci, schopnost spolupracovat, řešit běžné situace, vyjádřit svůj názor a potřebu, přijmout pravidlo, zvládnout přiměřenou odpovědnost a učit se prostřednictvím hry a vlastní zkušenosti. V posledním roce před nástupem do ZŠ samozřejmě některé oblasti sledujeme cíleněji. Rozvíjíme grafomotoriku, předčtenářské a předmatematické dovednosti, pozornost, řeč, orientaci, jemnou i hrubou motoriku, ale nechceme z mateřské školy dělat „malou základní školu“. Předškolní příprava u nás probíhá přirozeně v rámci celého ŠVP a běžného života třídy.

**Spolufinancováno
Evropskou unií**

**Ministerstvo
školství, mládeže
a tělovýchovy**

Co považujete za nejdůležitější dovednosti a zkušenosti, které by si dítě mělo z mateřské školy do 1. třídy odnést?

Především samostatnost, zvědavost, schopnost komunikovat, spolupracovat, respektovat pravidla, požádat o pomoc a zvládat přiměřenou zátěž. Nejde nám o to, aby dítě umělo před školou číst a psát, ale aby bylo připravené učit se

Jak spolupracujete se základními školami, kam vaše děti nejčastěji nastupují?

Spolupráci se ZŠ považujeme za důležitou. V Ročním plánu ji máme mezi hlavními partnery školy a využíváme ji podle konkrétní potřeby dítěte a vzdělávacího záměru - konkrétně probíhaly tyto aktivity - 3 x pohádkové čtení v ZŠ-děti ze 4.třídy četly předškolákům, společné tvoření v MŠ-křídování, smyslohraní, adaptace přijatých dětí do ZŠ - 3 x hodinová návštěva-kde se děti seznámily s prostředím své budoucí třídy, se svou paní učitelkou, s jídelnou ZŠ....

Jak dítě připravujete na samotnou změnu prostředí, režimu a větší míru samostatnosti, která ho po nástupu do ZŠ čeká?

Děti vedeme k samostatnosti už během docházky do MŠ – aby se uměly postarat o své věci, rozhodovat se, dodržovat pravidla, spolupracovat a zvládat nové situace. Důležité je, aby věřily, že si dokážou poradit a umí si říct o pomoc.

Jak pracujete s dětmi, u kterých pedagogové vnímají, že pro ně může být přechod do ZŠ náročnější?

Vycházíme z průběžného pozorování a pedagogické diagnostiky. Podporu nastavujeme včas, konzultujeme ji s rodiči a podle potřeby doporučíme spolupráci s PPP nebo SPC.

Jakou roli podle vás hrají při přípravě na školu rodiče a co od nich potřebujete, aby byla spolupráce co nejúčinnější?

Rodiče mají naprosto zásadní roli. Mateřská škola nemůže pracovat odděleně od rodiny. Potřebujeme především otevřenou a partnerskou komunikaci. Když u dítěte něco pozorujeme, je důležité si o tom včas promluvit a společně hledat cestu, ne čekat až těsně

**Spolufinancováno
Evropskou unií**

**Ministerstvo
školství, mládeže
a tělovýchovy**

Informační zpravodaj pro ředitele MŠ a ZŠ

před nástupem do školy. Rodičům doporučujeme podporovat doma hlavně běžnou samostatnost – nechat dítě obléknout se, připravit si své věci, pomoci doma, dokončit přiměřený úkol, vyprávět, naslouchat, společně číst, hrát hry a hodně si povídat. Není potřeba doma dělat druhou školku nebo dítě zahltit pracovními listy. Naše škola proto počítá s individuálními konzultacemi, sdílením portfolií a pokroku dítěte a se společným hledáním další podpory.

S novými pravidly pro odklady se do 1. tříd mohou dostávat děti, které by dříve nástup do školy odkládaly. Změnili jste kvůli tomu něco ve způsobu, jak děti na vstup do ZŠ připravujete nebo jak komunikujete s rodiči?

Více zdůrazňujeme včasnou diagnostiku, individualizaci a komunikaci s rodiči. Nechceme děti více „drilovat“, ale včas zachytit, co potřebují podpořit. Zároveň rodičům vysvětlujeme, že změny pravidel pro odklady nabíhají postupně podle ročníků dětí.

Setkáváte se u rodičů s obavami z nástupu dítěte do školy? Jaké otázky nebo nejistoty řešíte nejčastěji a jak jim pomáháte se na tuto změnu připravit?

Nejčastěji se ptají, zda dítě „umí dost“, vydrží se soustředit nebo je dostatečně samostatné. Snažíme se místo obecného hodnocení ukázat konkrétní pokrok dítěte a oblasti, kde potřebuje další podporu.

Můžete uvést konkrétní příklad, kdy se díky dobré spolupráci MŠ, ZŠ a rodiny podařilo dítěti přechod do školy výrazně usnadnit? Co bylo podle vás klíčové?

U dítěte s podpůrnými opatřeními vedeme průběžný deníček, kam zaznamenáváme důležitá zjištění a pokroky. Ty pravidelně konzultujeme s rodiči a společně domlouváme konkrétní kroky – co budeme podporovat ve školce a na čem mohou pracovat doma. Díky jednotnému postupu jsme u dítěte zaznamenali výrazný posun ve všech sledovaných oblastech. - Klíčová je spolupráce s rodiči- musí mít zájem.

Jakou jednu praktickou radu byste dali rodičům nebo mateřské škole, aby byl přechod dítěte z MŠ do ZŠ co nejplynulejší a nejklidnější?

Nespěchat s dítětem do školních výkonů, ale podporovat jeho samostatnost, komunikaci, zvědavost a schopnost řešit běžné situace. A hlavně, aby spolu MŠ, rodina a ZŠ včas komunikovaly.

Bc. Renata Nepodalová

**Spolufinancováno
Evropskou unií**

**Ministerstvo
školství, mládeže
a tělovýchovy**

Co nás čeká

- Individualizace pedagogických materiálů na 1. stupni ZŠ - 14.10.2026 od 13:30
- seminář - Pedagogická diagnostika v MŠ - 21.10.2026 od 13:30 hodin
- Setkání ekonomických pracovníků škol a školských zařízení - 11.11.2026 od 10 hodin
- Setkání vedoucích pracovníků škol na téma přechodu dětí mezi MŠ a ZŠ - 18.11.2026 od 10 hodin

Spolufinancováno
Evropskou unií

Ministerstvo
školství, mládeže
a tělovýchovy

Na závěr bychom chtěli poděkovat

Druhé číslo našeho zpravodaje se pomalu chýlí ke konci a my bychom rádi poděkovali všem, kteří se s námi podělili o své zkušenosti s přechodem dětí z MŠ do ZŠ.

Děkujeme, že jste si našli čas odpovědět na naše otázky, podělit se o své zkušenosti, nápady a příklady dobré praxe. Právě díky vám můžeme ukázat, že cest, jak dětem přechod do základní školy usnadnit, může být mnoho.

Máme radost, že jste ochotni sdílet to, co se vám osvědčilo a inspirovat tak i ostatní. Věříme, že v tomto společném sdílení budeme pokračovat i v dalších číslech našeho zpravodaje. Ještě jednou velké děkujeme za váš čas, ochotu a inspiraci!

Tým MAP V ORP Strakonice

**Spolufinancováno
Evropskou unií**

**Ministerstvo
školství, mládeže
a tělovýchovy**